

POSTANOWIENIE

Dnia 7 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maria Szczepaniec

SSN Krzysztof Wiak

w sprawie z protestu G. K.

przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na 15 października 2023 r.,

przy udziale Prokuratora Generalnego oraz Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 7 grudnia 2023 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

[SOP]

UZASADNIENIE

W dniu 24 października 2023 r. (data stempla pocztowego) G. K. (dalej jako „wnosząca protest”) złożyła do Sądu Najwyższego pismo zatytułowane „wniosek o stwierdzenie nieważności wyborów”.

W uzasadnieniu wnosząca protest podniosła, że „nie została przedłużona cisza wyborcza, w czasie trwania głosowania cisza wyborcza była przerywana, były zwoływane zgromadzenia w czasie wyborów, było podstępne dezorganizowanie komisji wyborczej, był alkohol dla osób czekających na głosowanie, były świadczenia materialne za uczestnictwo w wyborach”.

Państwowa Komisja Wyborcza wyraziła opinię, że protest na podstawie art. 243 § 1 Kodeksu wyborczego winien zostać pozostawiony bez dalszego biegu z uwagi na niesformułowanie w nim zarzutów, które nawiązywałyby do określonych w art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego w związku z jego art. 241 § 3 podstaw ich wniesienia, tj. z powodu niespełnienia ustawowego wymogu, polegającego na konieczności wskazania, że zarzucane naruszenia prawa miały wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów, a także z uwagi na nieprzedstawienie i niewskazanie dowodów, na których wnoszący protest opiera swoje zarzuty lub w przypadku jego rozpoznania uznany za bezzasadny albo jeżeli rzeczywiście doszło do naruszenia procedury uznany za zasadny, ale bez wpływu na wynik wyborów i wynik referendum.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 82 § 1 Ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277 ze zm., dalej: „k.wyb.”), protest przeciwko ważności wyborów może być wniesiony do Sądu Najwyższego z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdz. XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Stosownie do art. 241 § 3 k.wyb., wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

Zgodnie z art. 243 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241 k.wyb. Z mocy art. 258 k.wyb. ww. przepisy znajdują zastosowanie również do protestu przeciwko ważności wyborów do Senatu.

W niniejszej sprawie wnosząca protest nie przedstawiła konkretnych naruszeń stanowiących przejaw popełnienia przestępstwa przeciwko wyborom, ani naruszenia ustawowych przepisów dotyczących głosowania, ustalenia wyników

głosowania lub wyniku wyborów. Nie przedstawiła też żadnych dowodów na potwierdzenie wskazanych przez siebie okoliczności. Podniesione zarzuty zostały sformułowane w sposób abstrakcyjny i ogólnikowy. Wnosząca protest nie opisała konkretnych sytuacji, w których miało dochodzić do naruszeń mających wpływ na ważność wyborów, a jedynie ogólnie wyliczyła szereg nieprawidłowości, do których miało jej zdaniem dochodzić.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego konsekwentnie przyjmuje się natomiast, że osoba wnosząca protest nie może skutecznie podnosić zarzutów o charakterze abstrakcyjnym, odnoszących się do ogólnie pojętych wydarzeń w kraju lub za granicą, o których protestujący jedynie słyszał. Przyjęty w Kodeksie wyborczym model protestów wyborczych polega bowiem na sprawowaniu przez Sąd Najwyższy indywidualno-konkretniej kontroli ważności wyborów i referendum. Brak natomiast podstaw prawnych do prowadzenia w tym zakresie kontroli abstrakcyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 listopada 2019 r., I NSW 235/19).

Z powyższych względów Sąd Najwyższy, działając na podstawie art. 243 § 1 *in principio* k.wyb. oraz w związku z art. 258 k.wyb., postanowił jak w sentencji.

[ms]

[ał]